

Loimaan seudun musiikkiopisto
Loimaan työväenopisto
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Hyväksytty Loimaan kaupungin sivistyslautakunnassa xx.xx.2022

1 Johdanto

Säädösperusta

- laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (L 609 / 1986; 1329 / 2014)
- yhdenvertaisuuslaki (L 1325 / 2014)

Lainsäädännön velvoittamana oppilaitosyhteisön pitää laatia tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi oppilaitoksessa. Koulujen tulee tehdä järjestelmällistä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä. Työkaluna tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyössä on suunnitelma, jota päivitetään kolmen vuoden välein. Suunnitelmaa laadittaessa oppilaille ja huoltajille varataan mahdollisuus tulla kuulluiksi.

Edistettäessä tasa-arvoa oppilaitoksessa tyttöjä ja poikia kohdellaan tasapuolisesti ja syrjimättömästi kaikissa tilanteissa. Yhdenvertaisuutta edistettäessä yksilöitä ei aseteta toisiin nähden eriarvoiseen asemaan minkään yksilöön liittyvän ominaisuuden perusteella. Tasa-arvoisessa ja yhdenvertaisessa oppilaitoksessa ei esiinny syrjintää sukupuolen tai muun henkilöön liittyvän syyn, kuten iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, seksuaalisen suuntautumisen, terveydentilan tai vammaisuuden perusteella. Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistetään oppilaiden ikä ja kehitys huomioiden.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö luovat edellytyksiä oppimista edistävän oppimisympäristön syntymiseksi. Jokaisen yhteisöön kuuluvan henkilön ja hänen osaamisensa arvostaminen tukee hyvinvointia, sitoutumista ja viihtymistä. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen kuuluu kaikille oppilaitosyhteisön jäsenille. Toimimme toisiamme kunnioittaen ja reilusti.

2 Käytännön toimenpiteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen kulkee yhtenä näkökulmana rinnalla opiston kaikessa toiminnassa ja kehittämisessä. Oppilaat osallistuvat kehityksenä ja ikänsä mahdollistamalla tavalla. Myös huoltajat osallistetaan. Kehitettävät kohteet määritellään, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan. Tavoitteiden saavuttamista seurataan ja arvioidaan. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöstä tiedotetaan. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ovat mukana yhtenä näkökulmana oppilaitoksen sisäisessä arvioinnissa.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyössä herkistymme tunnistamaan syrjiviä puolia oppilaitoksen toiminnassa, arvioimme käytäntöjen vaikutuksia ja toteutamme toimenpiteitä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden vahvistamiseksi osallisuutta lisäten. Kiinnitämme huomion sanoihin, tekoihin ja asenteisiin. Kiinnitämme huomion työtapoihin ja oppisisältöihin. Luomme edellytykset oppilaiden yksilöllisille, oppilaan omaa kasvua tukeville oppimispoluille.

Syrjintää tunnistettaessa ja torjuttaessa huomioimme epäsuotuisan kohtelun, näennäisesti puolueettomien säännösten tarkoittamattomat syrjivät seuraukset, koskemattomuuden ja arvon tarkoituksellisen tai tosiasiallisen loukkaamisen sekä suoraan syrjivät ohjeet tai käskyt. Tasa-arvoa ja

yhdenvertaisuutta edistettäessä kohtelemme johdonmukaisesti samalla tavoin ihmisiä samanlaisissa tilanteissa. Yhdenvertaisuuden aktiivinen edistäminen voi kuitenkin merkitä poikkeamista samanlaisen kohtelun periaatteesta, jotta heikommassa asemassa olevien ryhmien tosiasiallinen yhdenvertaisuus toteutuisi. Voimme toteuttaa positiivista erityiskohtelua eli tukea ja parantaa syrjinnälle alttiiden ryhmien (esimerkiksi vanhukset, lapset, etniset vähemmistöt) asemaa ja olosuhteita tosiasiallisen yhdenvertaisuuden turvaamiseksi. Voimme tehdä toiminnassamme kohtuullisia mukautuksia heikommassa asemassa olevien hyväksi yhdenvertaisuuden turvaamiseksi.

3 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus opistojen arjessa

3.1 Opistotoiminnan yleiset tavoitteet

Arvioitaessa ja kehitettäessä opiston käytäntöjä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmista huomioitavia asioita ovat oppilasvalinta, oppimateriaalit, opetuksen järjestelyt, oppimisen erot, osaamisen arviointi sekä häirinnän ehkäiseminen ja poistaminen.

Taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön yhteiskunnallisena tehtävänä on edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Kartutamme inhimillistä ja sosiaalista pääomaa eli taitoja ja osaamista, enennämme ihmisten välisiä yhteyksiä, vahvistamme vuorovaikutuksen taitoja ja luottamuksen voimavaroja. Kannustamme kaikkia osaamisen jalostamisessa, omien mahdollisuuksien tunnistamisessa sekä yksilöllisten oppimisen polkujen rakentamisessa.

Lisäämme ymmärrystä ympäröivän yhteisön ja maailman kulttuurisesta moninaisuudesta, jäsennämme ympäröivän kulttuurin ajallisia kerroksia ja tuomme esiin jokaisen toimijuutta kulttuurissa. Ihmisarvon loukkaamattomuus ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen ovat moninaisuustyön ytimessä.

3.2 Oppilasvalinta

Oppilaat otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. Oppilaaksiotossa huomioidaan taiteen perusopetuslain säädökset (L 633 / 1998 6§).

3.3 Havaitsemisherkkyys, oppimateriaalit ja arviointi

Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tukiessamme herkistämme kykyämme tunnistaa alisteisuutta tuottavia erotteluja. Käytämme monipuolisia, moninaisuutta arvostavasti rakentavia oppimateriaaleja ja ohjaamme oppilaitamme yksilöllisiin, omia vahvuuksia tukeviin valintoihin. Arviointi toteutuu suhteessa tavoitteisiin. Arvioinnin perusteet ovat osallisten tiedossa. Arviointi tukee oppimista. Osaamista voi osoittaa monin tavoin. Arviointi on oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää.

3.4 Toimintakulttuuri tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden rakentajana

Tuemme ja edistämme moninaisuuden kohtaamisen ja arvostamisen kulttuuria ja erilaisten ihmisten kohtaamista. Kunnioitamme jokaista yhteisömme jäsentä hänen yksilöllisyytensä ja erityisyytensä tähden.

3.5 Syrjäytymisen ehkäisy

Emme hyväksy uhkaavaa, mitätöivää ja nöyryyttävää käytöstä. Epäasiallinen käytös voi olla puheita, tekoja, ilmeitä, eleitä ja toisia halventavan materiaalin levittämistä. Epäasiallista käytöstä kohdatessaan oppilaan tulee ottaa yhteyttä omaan opettajaan tai rehtoriin. Vakavimmat tapaukset ovat rikoksia ja kuuluvat poliisin selvitettäväksi.

Arjen käytännöissä vahvistamme sellaista oppilaiden osallisuutta, johon ei liity pelkoa tulla syrjityksi. Yhteistyö huoltajiin on avointa ja osallistumaan kutsuvaa.

3.6 Toiminta syrjintä- ja häirintätilanteessa

Häirinnän ehkäisy: kiinnitämme huomiota jokaisen oppijan sopeutumiseen opiston arjen käytäntöihin ja käytäntöjen sujuvuuteen.

Häirintään puuttuminen: Ensisijaisina vastuuhenkilöinä ovat oppilaan opettajat, jotka ovat häirintäkokemuksen tuottaneessa tilanteessa mukana. Osallisten kanssa keskustellen selvitetään tilanteen kulku ja tapahtumat kirjataan. Osapuolten kuulemisessa sovitaan häirinnän loppumisesta ja tehdään selviksi menettely ja seuraamukset, jos häirintä jatkuisi. Sovitaan seurannasta. Tapahtumasta ilmoitetaan vakavuusasteen mukaan huoltajalle. Häirinnän jatkuessa pyydetään huoltajat selvittämään tilannetta. Vakavissa tapauksissa arvioidaan lastensuojelun ja poliisin tarve.

Häirintätilanteessa tulee osoittaa, että häiritsevä käytös ei ole hyväksyttävää. Opettajalle tai rehtorille tulee kertoa epäasiallisesta käytöksestä välittömästi. Asian kanssa ei pidä jäädä yksin. Asioista ei saa vaieta.

4 Seuranta ja kehittäminen

Puuttumista edellyttäneet tilanteet ovat kehittämistyön pohjana. Siksi puuttumista edellyttäneet tilanteet dokumentoidaan kuitenkin huomioiden yksityisyydensuoja. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa päivitetessä kuullaan oppijoita ja alaikäisten oppijoiden huoltajia. Kuulemisessa voi olla monia tapoja ja kanavia: ryhmäkeskustelut, kyselyt, ryhmätyöt, ideaseinät. Suunnitelmaa päivitetään enintään kolmen vuoden välein. Suunnitelma jaetaan opistojen sähköisillä kanavilla. Pyydetessä siitä saa paperitulosteen.